

Inkludering

– med vekt på faglige forventninger

20.09.2017

Kari Nes

Disposisjon

1. Om forventninger og inkludering – og hvorfor begrepene hører sammen
2. Data fra SPEED-prosjektet
3. Hva kan gjøres? Eksempler

1. Om forventninger

«Skolens forventninger til den enkelte elev om innsats og mestring påvirker læring og tro på egne evner og muligheter»..

- Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen, KD 2017
- Jf. Bandura 1997; Rosenthal 1968

Forventninger til svaktpresterende elever

‘Svake elever’ får mindre øyekontakt, færre spørsmål osv. fra læreren (Good 2008)

Svaktpresterende elever ‘slipper’ ofte å lære og får dermed ytterligere svekket sin skolefaglige kunnskap (Dale 2008).

De ‘svake’ elevene møtes med sympati, men ikke med forventninger om læring (Egelund 2009).

«Det er store forventninger
til alle elever»

- en indikator på inkluderende
opplæring

Om inkludering

Overordnet:

- Inkludering vil si å minske ekskludering
- Inkludering er en **prosess**, ikke en tilstand som kan nås.
- Inkludering bygger på grunnleggende **verdier** om likeverd og sosial rettferdighet.
 - Inkludering betyr 'putting values into action' (Booth 2009).
- *Hvilke verdier??*

Fra UNESCO o.a. + norske styringsdokumenter

Inkluderende verdier – for eksempel:

- **Å verdsette mangfold**

Forskjeller hos elevene regnes som en ressurs og en fordel i opplæringen.

Inkluderende opplæring

- øker *læring* og utvikling hos alle elever
- øker alle elevers *deltaking* i fellesskapet

(Booth & Ainscow 2001;2011;2016)

Inkluderende opplæring handler om å redusere hindringer for læring og deltaking

Hvor ligger hindringene?

Hindringene kan ligge

- i den pedagogiske praksisen
- i administrasjon og policy
- i kulturen og forståelsesmåtene

3. Data fra SPEED-prosjektet, The function of special education

Metode i denne delstudien:

- Survey
- 10 199 elever fra årstrinn 5, 6, 8 og 9 og deres kontaktlærere (1120)

Utvalgte faktorer:

Spørsmål om elevens motivasjon og arbeidsinnsats

3 utsagn i faktoren:

Elevens motivasjon for å lykkes på skolen er ...

Elevens arbeidsinnsats på skolen er ...

Elevens interesse for å lære i timen er ...

KONTAKTLÆRER svarer. Se resultat nedenfor.

Spørsmål om elevens tilslutning til skolens normer

9 utsagn i faktoren, f.eks.:

Gjør skolearbeidet riktig / Holder det ryddig rundt seg på skolen, uten å bli minnet om det / Er oppmerksom når du underviser eller gir beskjeder / Ignorerer forstyrrelser fra medelever når han/hun arbeider

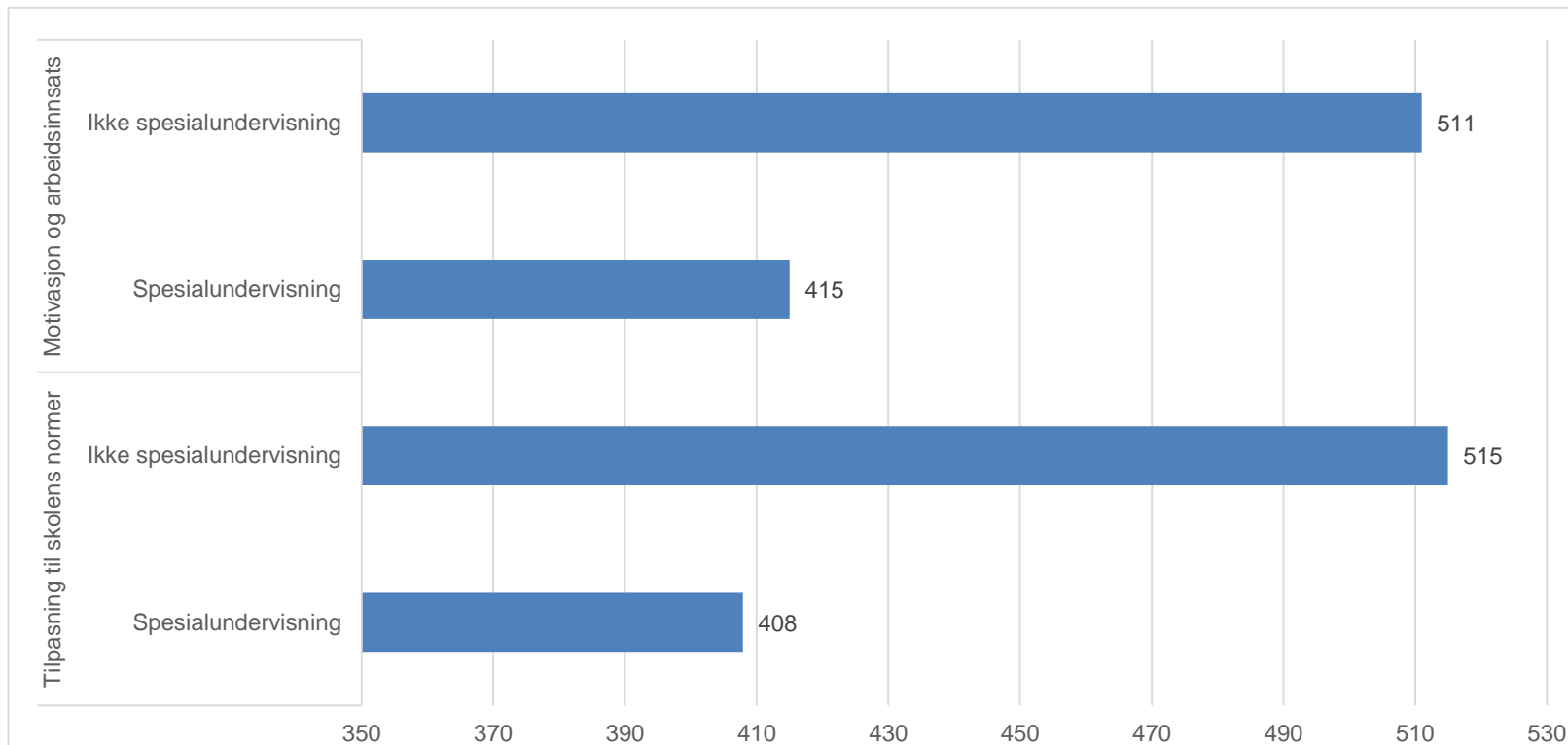

KONTAKTLÆRER svarer. Se resultat nedenfor.

Elever med og uten spesialundervisning

Kontaktlærernes vurdering av elever

Mellomtrinnet

Spørsmål om forhold til norskfaget

7 utsagn i faktoren, f.eks.:

Jeg liker faget norsk

Jeg får gjort det jeg skal i norsktimene

Jeg liker godt å lese

Jeg liker godt å skrive

Jeg liker muntlige aktiviteter i norskfaget

ELEVEN svarer. Se resultat nedenfor.

Spørsmål om undervisnings- og læringshemmende atferd

13 utsagn, f.eks.:

Jeg drømmer meg bort og tenker på andre ting / Jeg forstyrrer andre elever når de jobber / Jeg er rastløs og sitter urolig / Jeg kommer for sent til timene / Jeg prater høyt, lager lyder og finner på tull når vi skal være stille

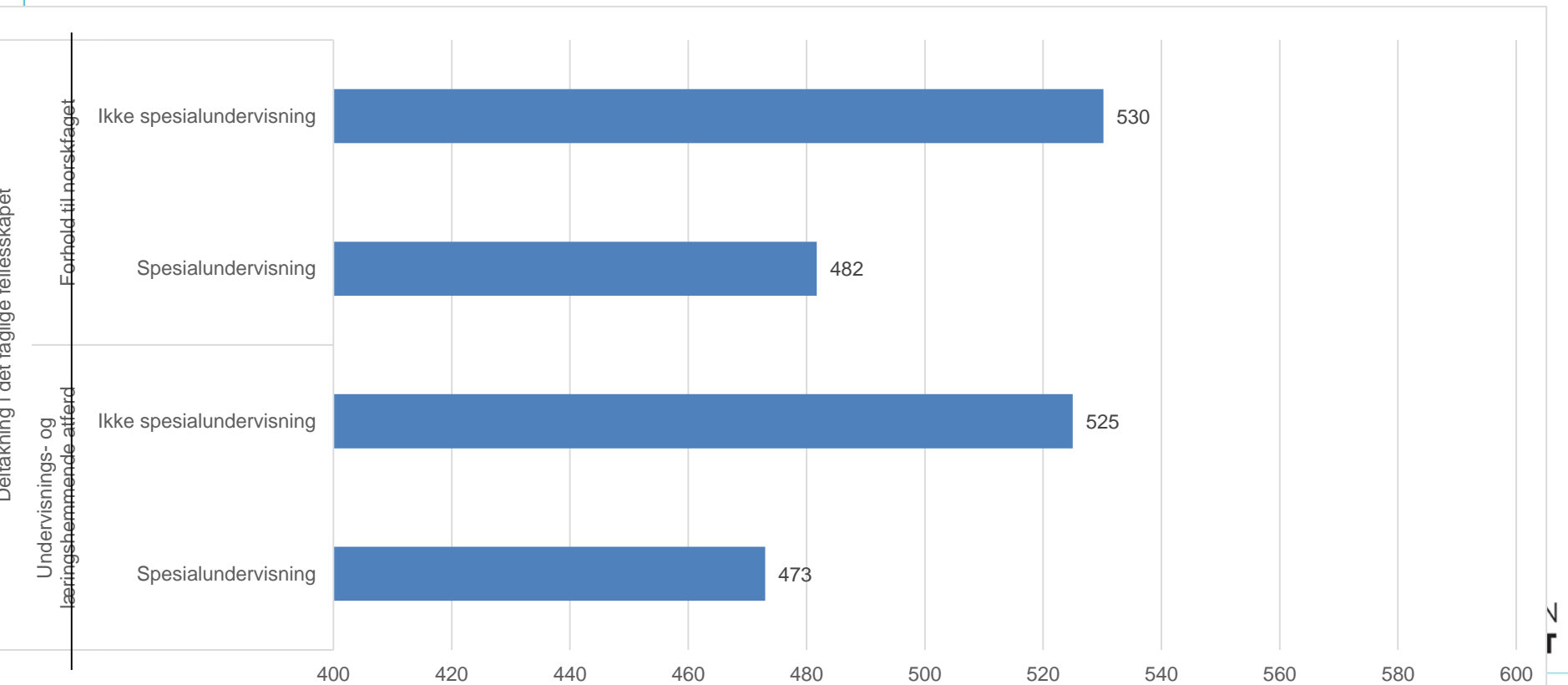
ELEVEN svarer.

Se resultat nedenfor (høy skåre betyr lite av denne atferden).

Elever med og uten spesialundervisning

Elevenes egen vurdering av norskfaget og av atferden

Mellomtrinnet

Oppsummering ang. kontaktlærers forventninger

- **Noen elevgrupper møtes med systematisk lavere forventninger, særlig elever som får spesialundervisning**
- **Elever som får spesialundervisning anses av kontaktlæreren sin**

å være mye mindre motiverte
å arbeide betydelig mindre
å være mye mindre ryddige og oppmerksomme
å være mye mer forstyrrende og avledbare
å gjøre skolearbeidet langt dårligere

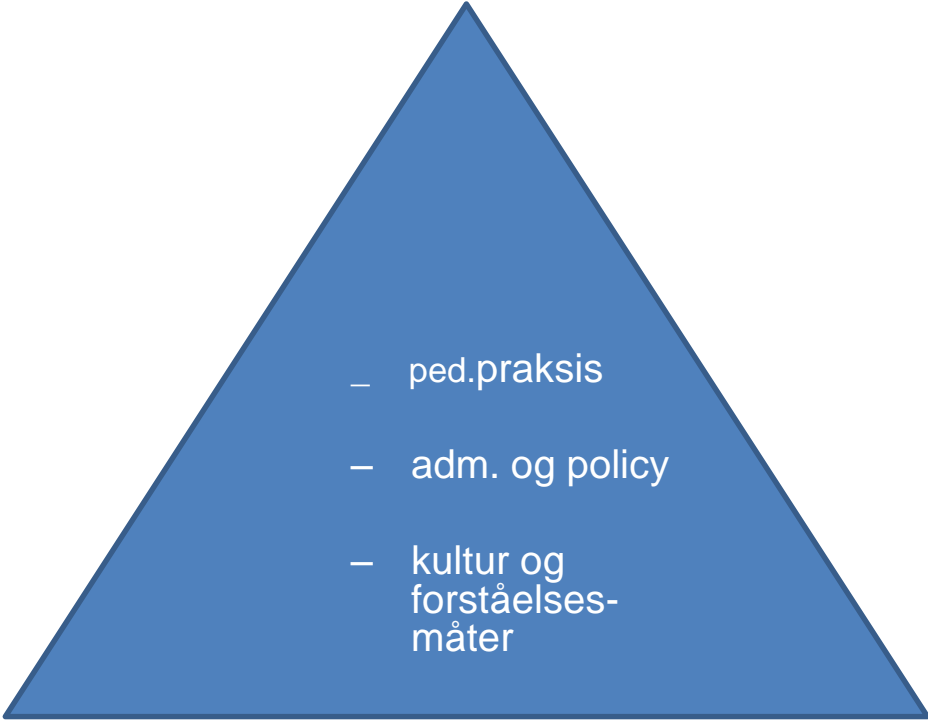
... enn medelevene (ca 1 std/ 100 poeng forskjell)

3. Hva kan gjøres? Eksempler.

- ..«avgjørende at skolen møter alle elever med ambisiøse, men realistiske forventninger»..

- Ny generell del 2017

Hva kan gjøres innen:

-
- ped.praksis
 - adm. og policy
 - kultur og forståelsesmåter

Eks. på hva som kan gjøres innen ped. praksis

Bygge på elevenes interesser i valg av lesestoff og oppgaver

(Hovrud 2015).

Bygge på elevenes kultur og førstespråk / 'affirming identity'

(jf. Ontario: Cummins 2015)

Eks. på hva som kan gjøres innen kultur og forståelsesmåter

«To change beliefs, the best thing to do is change behaviours». Robert Pianta

F.eks. gjennom bruk av video av undervisningen, kollegaveiledning, 'lesson study' osv.